

[Axel Dam.]

ministers Udtalelser, at Venstres Valglovsforslag ikke vil imødekomme Vælgernes retmæssige Krav paa at bestemme, hvilke Personer de ønsker valgt ind i Rigsdagen, men kun vil tillade dem at bestemme, hvilket Parti de vil give deres Stemme. Det, der interesserer, er altsaa i Virkeligheden kun Antallet af de Mandater, hvorover Partiet kan raade, men ikke, hvad det bliver for Personer. Tydeligere kan det ikke siges, at det er Partistyre, ikke Folkestyre, man vil. Ja, der er meget, der tyder paa, at den højtærede Indenrigsminister end ikke aner, at der findes en rationel Løsning af Spørgsmaalet om virkeligt Folkestyre. Den har ganske vist hidtil kun fundet Tilslutning hos smaa Partier og formenes vel derfor egnet til at negligeres og ses ned paa. Jeg maa derfor tillade mig at gøre opmærksom paa, at der ogsaa blandt de smaa Partier kan findes tænkende Intelligenser. Selv om de ikke kan virke ved deres Masse eller deres Mængde eller deres Magt, saa egner de sig ofte netop til at bære Tanker frem, som har en Mission, ikke mindst den Mission at bringe Orden i det Kaos, som hersker i mange partipolitiske Hjerner, naar de er saa partibundne, at de selv ved en Valglovsbehandling ikke har Vælgernes Interesser for Øje, men kun Partiernes; derfor vil de i Stedet for at indføre den lige og almindelige Valgret, som vi har sukket efter, spise Vælgernes af med en skæv, stærkt stavnsbunden og partibunden Stemmeret.

Til Slut skal jeg blot takke den højtærede Indenrigsminister for den Tydelighed, hvormed han har manifesteret sit manglende Frisind og sin Uvillie mod Folkestyret eller, i bedste Fald, sit manglende Begreb om, hvad Folkestyre er.

Axel Møller: I Anledning af den Kritik, der er rettet mod det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, fordi han sidder her i Tinget som Rigsdagsmand og samtidig beklæder et Embede her i København, vil jeg gerne melde mig som en af dem, om hvem det samme kan siges. Jeg sidder her som Rigsdagsmand i Kraft af Grundlovens Bestemmelse og er samtidig Professor ved Københavns Universitet og oppebærer en lignende svimlende Løn derfor som den, der er blevet det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen til Del. Se, jeg forstaa nu Grundlovens § 55, der foreskriver, at Embedsmænd behøver ikke Regeringens Tilladelse til at modtage Valg, saadan, at det ogsaa er Regeringens Pligt ikke at genere Embedsmænd, som tager

mod Hvervet som Rigsdagsmænd. Jeg kan derfor ikke billige, at der rettes en saadan Kritik mod et Medlem af dette Ting, mod hvis Embedsførelse man ikke har fremført nogen som helst saglig begrundet Indvending.

Flere ærede Talere har omtalt det paatænkte Samarbejde mellem Københavns og Kiels Universiteter. Jeg vil herom gerne have Lov til at sige, at saa længe det kun drejer sig om et almindeligt kulturelt og videnskabeligt Samarbejde, er det jo en ganske naturlig og selvfølgelig Ting, men enhver Form for tysk politisk Propaganda i denne Sammenhæng maa naturligvis afvises. Det kan desværre ikke nægtes, at Historien viser, at Kiel i tidligere Tid har været Udgangspunkt for danskfjendtlige Bestræbelser, men det vilde være urigtigt deraf at slutte, at det samme nødvendigvis skulde være Tilfældet i Nutiden, og Sandheden er jo da ogsaa den, at der ogsaa ved Kiels Universitet findes Venner baade af Danmark og af Norden, og at en Indbydelse fra Kiels Universitet som den, der er kommet, bør man ikke pure afvise. Hvorledes det skal gaa med dette paatænkte Samarbejde og denne paatænkte Sammenkomst, kommer alene til at afhænge af, hvorledes hele Sagen bliver grebet an. Men den danske Sag i Sønderjylland er saa god og retfærdig, at den kun kan vinde ved en videnskabelig Diskussion. Jeg vil derfor takke den højtærede Undervisningsminister for den velvillige Stilling, han har taget til Spørgsmaalet om Oprettelse af et Professorat eller Docentur i Sønderjyllands Historie ved Københavns Universitet. Kiels Universitet har jo et lignende Professorat, og det kan ikke gaa an, at man fra dansk Side i dette Spørgsmaal lader sig sejle agterud.

En æret foregaaende Taler har nævnt Planerne om det jydsk Universitet. Disse Planer er jo ikke i Øjeblikket aktuelle, da økonomiske Hensyn sikkert vil føre til, at de foreløbig ikke bliver gennemført. Men saa bør disse Planer heller ikke foregribes ved, at man allerede nu foretager et Skridt, som der har været Tale om, nemlig at henlægge en Del af den elementære Universitetsundervisning, særlig den filosofiske, til Aarhus. Gjorde man det, vilde det jo betyde, at man havde foregrebet den Udvikling, som skulde finde Sted. Naar Spørgsmaalet om det eventuelle jydsk Universitet kommer frem paa Rigsdagen, bør Rigsdagen staa frit, ganske frit, ogsaa med Hensyn til Stedet, hvor et saadant Universitet skal lægges. Der har tidligere flere Gange været Tale om